

100 idees per treballar la prevenció

Campanyes de prevenció
de residus

Conclusions del taller

Xarxa de Ciutats i Pobles cap a la Sostenibilitat
Grup de treball de Consum responsable i economia sostenible

Aquest document presenta les conclusions del taller "Campanyes de prevenció de residus" organitzat el 29 de setembre de 2011 per la Xarxa de Ciutats i Pobles cap a la Sostenibilitat en el marc de la preparació de la Setmana Europea de la Prevenció de Residus.

El podeu descarregar a www.diba.cat/xarxasost, web de la Xarxa de Ciutats i Pobles cap a la Sostenibilitat: (*Materials elaborats per la Xarxa*) i també a la Comunitat virtual de la xar <http://xarxaenxarxa.diba.cat>.

Coordinació i redacció

Secretaria Tècnica de la Xarxa de Ciutats i Pobles cap a la Sostenibilitat

Barcelona, Novembre de 2011

Organitzen

Col·laboren

1. El marc

La Setmana Europea de la Prevenció de Residus

La **Setmana Europea de la Prevenció de Residus**, esdeveniment clau per difondre el concepte de la prevenció de residus i evidenciar-ne l'impacte en el medi, neix en el si de la Directiva de residus 2008/98/CE, la qual determina que la prevenció és prioritària en la jerarquia de la gestió de residus.

Durant la Setmana es porten a terme accions arreu d'Europa organitzades per diferents actors i administracions, estructurades al voltant de cinc grans temes: "sensibilitzar sobre l'excés de residus", "produir millor" "consumir millor", "perllongar la vida dels residus" i "generar menys escombraries".

La Setmana Europea de la Prevenció de Residus és un projecte de 3 anys (2009-2011) que té el suport del programa LIFE+ de la Comissió Europea. Enguany se celebrarà entre el 19 i el 27 de novembre.

La Xarxa i la Setmana: el taller "Campanyes de prevenció de residus"

En el marc de la Setmana Europea de la Prevenció de Residus, la **Xarxa de Ciutats i Pobles cap a la Sostenibilitat** i l'**Agència de Residus de Catalunya** van trobar que tenia sentit encetar una col·laboració que animés els ajuntaments a participar activament en la Setmana.

A tal efecte, la Xarxa va trobar encertada, com a primera actuació, l'organització d'una trobada l'objectiu del qual era, d'una banda, animar els ajuntaments a la participació i, de l'altra, proveir-los de recursos adients.

Va ser, en aquest sentit, que el dijous 29 de setembre de 2011 es va organitzar el taller "**Campanyes de prevenció de residus**", amb el subtítol: "Suport a l'organització d'activitats municipals per la Setmana europea per a la prevenció de residus 2011".

Els objectius del taller

Els antecedents del taller delimiten bé els objectius amb els quals es va plantejar. En efecte, per bé que la finalitat última de la trobada era la d'**encoratjar els municipis a participar** en la Setmana Europea, des de la a Xarxa va quedar patent des d'un primer moment que calia aprofitar l'ocasió per invertir eficaçment la llarga i rica **experiència** dels seus membres, mitjançant la presentació de casos, especialment si tenim en compte que molts ja havien participat en anteriors edicions de la Setmana.

Més enllà d'aquest plantejament inicial, és evident que una de les funcions principal de la Xarxa és la d'**aportar materials i recursos de suport** als ens locals.

Entre aquests recursos es compta en primer lloc el **suport tècnic**, en aquest cas aplicat a l'àmbit de la comunicació i la sensibilització. La idea era que aquest suport tècnic iniciés el camí en el taller mateix i es desenvolupés "in situ" mitjançant un **treball pràctic** que servís per **compartir el procés de creació** de les activitats amb les quals els ens locals participaran a la Setmana.

A tall de resum, doncs, els objectius específics de l'activitat van ser els següents:

1. **Animar els ens locals** a adherir-se, un any més o per primera vegada, a la Setmana Europea per a la Prevenció de Residus.
2. **Exposar casos** pràctics i idees per a activitats municipals de sensibilització sobre la prevenció dels residus.
3. **Aportar materials i recursos** de suport als ens locals
4. **Donar suport tècnic** als ens locals que vulguin organitzar activitats de sensibilització sobre prevenció de residus.
5. **Desenvolupar un treball pràctic** i compartit per tal que cada assistent disseny una activitat per la Setmana, a través del treball en xarxa.

El programa

9.00 h **Recepció dels assistents**

9.30 h **Benvinguda i Presentació**

Il·lma. Sra. Mercè Rius, Diputada adjunta de Medi Ambient

BLOC I: Rebem Idees

9.40 h **La Setmana Europea per a la prevenció de residus: Idees i experiències municipals. Recursos disponibles**

Alfred Vara i Mireia Padrós, Agència de Residus de Catalunya

10.00 h **Criteris bàsics per organitzar una activitat de sensibilització**

Susanna Méndez, periodista i experta en disseny de campanyes de sensibilització

10.40 h **Taula rodona: Idees pràctiques per organitzar activitats de prevenció**

Taula rodona amb representants d'ens locals adherits en anys anteriors a la Setmana europea per a la prevenció de residus:

- *Vanessa Sancho, Ajuntament de Sant Boi de Llobregat*
- *Salvador Pérez, Ajuntament de Terrassa*
- *Antònia Martínez, Ajuntament de l'Hospitalet de Llobregat*
- *Olga Llobet, Ajuntament de Tiana*
- *Albert Torras, Àrea Metropolitana de Barcelona*

BLOC II: Generem idees

11.45 h **Taller pràctic**

Divisió dels assistents en grups reduïts amb l'objectiu de:

- Generar noves idees per a possibles activitats.
- Intercanviar experiències d'activitats organitzades en anys anteriors.
- Intercanviar experiències de les activitats que es pretenen organitzar enguany.
- Desenvolupar un treball pràctic i compartit per tal que cada assistent dissenyi una activitat.

14.00 h. **Cloenda i continuïtat després del Taller**

2. La metodologia: del low cost a la innovació

Més enllà dels objectius bàsics de qualsevol jornada de referents pràctic similar a la que presentem, el taller pretenia assolir una fita principal: proporcionar als tècnics municipals de medi ambient, sovint ocupats en mil i una feines, elements objectius per al disseny d'una activitat de prevenció de residus durant la Setmana.

En aquest sentit, el taller va programar diversos elements significatius:

1. Una ponència experta sobre els factors que cal tenir en compte a l'hora de dissenyar una actuació de sensibilització ciutadana, a càrrec d'una persona experta en el món de la comunicació i en el disseny de campanyes de comunicació ambiental. L'encàrrec es va fer a Susanna Méndez, periodista i experta en disseny de campanyes de comunicació ambiental i de comunicació digital en el sector privat.

No és objecte d'aquest document analitzar el contingut de la presentació –la [documentació](#) de la qual es pot consultar a la web de la Comunitat de la Xarxa, la Xarxaenxarxa, des d'on també es pot [visionar la ponència](#)–. Amb tot destacarem dues conclusions bàsiques que se'n van poder extreure. Primera: tot i que l'actual context econòmic comporta una dificultat afegida, l'organització d'accions de comunicació ambiental no només és possible sinó que és convenient com a element d'eficiència en la gestió municipal, i com a font d'estalvi a llarg termini i de sostenibilitat. Segona: l'eficiència comunicativa passa per la innovació i la imaginació, per l'estudi acurat de cada cas concret, i per la prioritització de criteris d'accions i de destinataris.

2. La presentació d'experiències desenvolupades en les edicions anteriors de la Setmana Europea. Les ponències van ser:

Presentació del projecte Al camp sense residus
Vanessa Sancho, Ajuntament de Sant Boi de Llobregat

Compromís per la prevenció de residus a Terrassa
Salvador Pérez, Ajuntament de Terrassa

Segon Concurs d'idees escolars
Antònia Martínez, Ajuntament de l'Hospitalet de Llobregat

Pla local de prevenció de residus de Tiana 2010-2017
Olga Llobet, Ajuntament de Tiana

Presentació del programa Millor que nou.
Albert Torras, Àrea Metropolitana de Barcelona

3. Un taller d'intercanvi i generació d'idees entre els participants, articulat en base a una tècnica de creació aplicada a dinàmica de grup.

La metodologia escollida va ser una variant audiovisual del “binomi fantàsic”, tècnica creativa d'associació d'idees creada a mitjan segle XX pel pedagog, escriptor i periodista italià Gianni Rodari (Omegna, 23 de octubre de 1920- Roma, 14 de abril de 1980) en la seva obra “*Gramàtica de la fantasia. Introducció a l'art d'inventar històries*”. En essència, la tècnica del binomi fantàsic, encara que dissenyada i utilitzada inicialment per crear històries en el món de la literatura infantil i juvenil, és molt útil per generar idees en molts altres camps, sempre que es posin en contacte dos conceptes diversos, “estranyats”, que donin lloc a crear en una cadena de lliure associació i imaginació. En paraules de l'autor mateix:

Una historia sólo puede nacer de un «binomio fantástico» (...) Es necesaria una cierta distancia entre las dos palabras, que una sea suficientemente extraña a la otra, y su unión discretamente insólita, para que la imaginación se ponga en movimiento, buscándoles un parentesco, una situación (fantástica) en que los dos elementos extraños puedan convivir. Por este motivo es mejor escoger el «binomio fantástico» con la ayuda de la «casualidad». Las dos palabras deben ser escogidas por dos niños diferentes, ignorante el primero de la elección del segundo; extraídas casualmente, por un dedo que no sabe leer, de dos páginas muy separadas de un mismo libro, o de un diccionario. (...)

En el «binomio fantástico» las palabras no se toman en su significado cotidiano, sino liberadas de las cadenas verbales de que forman parte habitualmente. Las palabras son «extrañadas», «dislocadas», lanzadas una contra otra en un cielo que no habían visto antes. Es entonces que se encuentran en la situación mejor para generar una historia. (...)

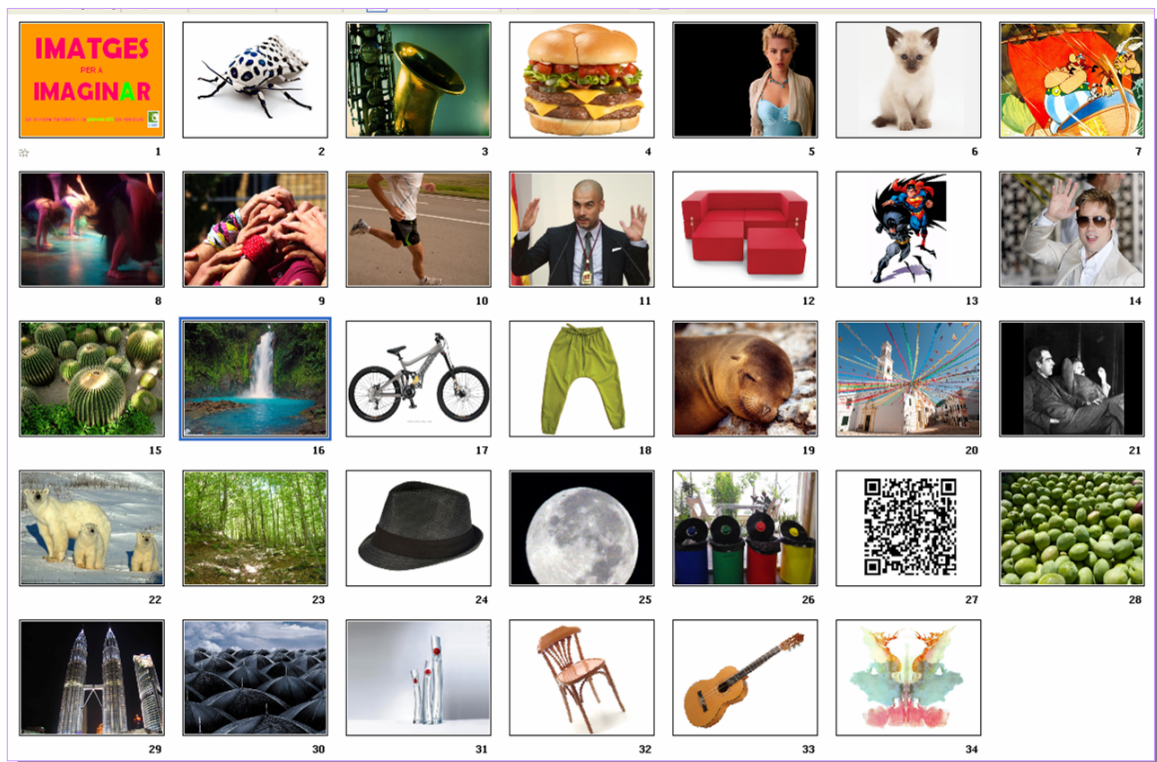
En el nostre cas, un dels conceptes venia directament escollit: la “**prevenció de residus**”, mentre que els altres es van escollir sense criteri establert, i en una variant gràfica, d'imatges d'Internet.

D'aquesta manera es va confeccionar una presentació en pwp en què els participants, organitzats en **tres grups de 10-15 persones**, havien d'associar lliurement el concepte de “prevenció amb la imatge que apareixia a la projecció. La selecció d'imatges es presenta a la pàgina següent.

Les imatges

Aquestes són les imatges que es van utilitzar per *invocar* la pluja d'idees del taller...

A causa de les diferències de ritme entra cadascun dels tres grups, no tots els participants van veure totes les imatges. Així, quan les imatges provocaven força reflexió, es moderava el ritme de presentació i, en canvi, les que no generaven idees es passaven aviat per alt.

3. Les idees de la pluja d'idees

Moltes de les estratègies de generació de conceptes –les pluges d'idees, el *brain storming*– semblen evocar una metàfora comuna: l'aigua caiguda del cel, ja sigui de forma més o menys tranquil·la i ordenada (pluja) o exuberant i descontrolada (tempesta). És un procés aparentment espontani –però que té un rerefons lògic–, que “genera”, és a dir, que, com la pluja, és font de vida, de “creació”. Aquesta era la idea bàsica amb què es va desenvolupar el taller, per al qual es va adaptar la tècnica del binomi fantàstic: intercanviàvem la generació d'històries literàries per la generació d'idees per a campanyes de prevenció de residus.

Tot i que l'objecte d'aquest document és el de recollir les principals conclusions del taller –les “idees” de la *pluja d'idees*–, serà interessant que descriguem, breument, algunes de les vies que va seguir el procés fins arribar a les conclusions finals.

La disfressa de lleopard

Partint del fet que les “bases del joc” estaven ben establertes de bon principi, la primera espurna creativa, es produeix al contacte del concepte –la prevenció de residus– amb la imatge mostrada.

La primera associació, però, no és generalment una idea ben estructurada –un disseny d'activitat– sinó un suggeriment –l'espurna–, que per un procés posterior de concatenació creatiu pot desembocar, o no, en el disseny d'activitat.

Prenem, per exemple, la primera de les imatges proposades (una papallona nocturna americana, en concret la “lleopard gegant”, *Hypercompe scribonia*) aparentment allunyada de qualsevol idea de “Prevenció de residus”.

Què us suggereix aquesta imatge?
A molts dels participants, no res en absolut; però alguns altres es deixen anar i fan aflorar idees sense estructurar, “en brut”:

Joguina

Disfressa

Les associacions següents, ja amb més cos, aconsegueixen d'apropar-se al concepte de prevenció:

Podem reconvertir la roba vella (residu) per a la confecció de disfresses per al Carnestoltes o per a les festes del barri.

Preparem un mercat d'intercanvi de joguines a l'escola.

Muntem un taller de reparació de joguines

Organitzem activitat de teatre tot utilitzant roba vella

Totes les activitats pensades estalvien feina, diners i la utilització de recursos nous quan ja en tenim de disponibles. Per tant entren de ple en el camp de la prevenció. A més, totes comporten una feina afegida, que implica un entreteniment i satisfà els objectius d'estimular la imaginació i la destresa manual i artística. A més, totes incorporen un component educatiu d'educació en els valors i en la utilització sostenible dels recursos.

Una posterior associació per analogia ens genera noves idees: la idea de reciclar mitjançant la reparació ens suggereix als participants altres modalitats de taller. I, en alguns casos, involucra actors nous i aconsegueix així beneficis socioculturals "col-laterals": els avis poden explicar la seva experiència als més joves, o bé els especialistes poden compartir els seu coneixement:

Un taller de reparació de bicicletes

Un taller de confecció de roba

Un taller de restauració de mobles vells

Un taller d'adobar sabates

Un taller de fabricació de sabó a partir d'oli usat

Idees velles, estratègies noves

En altres casos, les concatenacions d'idees són més directes, però ens permeten avançar en camps en els quals es deixen de banda les estratègies més tradicionals per passar a d'altres de més innovadores.

La imatge, ben provocativa, d'una hamburguesa de fast food ben farcida, evoca als participants el tema del malbaratament alimentari:

Per què no fer una recerca de possibilitats de col·laboracions o convenis entre donants d'aliments sobrers –restaurants, fast foods, etc.– i receptors, com ara hospitals, bancs d'aliments, etc.?

I, enllaçant amb el tema de les disfresses, **per què no** muntar una performance sobre el malbaratament alimentari als carrers d'un dels nostres municipis un dissabte a la tarda?

Disposem d'un famós o d'una famosa al poble?

No cal que es diguin Scarlett ni Brad.

Teniu un campió de ciclisme?, algun jugador del Barça B?, un escalador de pro? un poeta, potser? o un cantant que promet?

El comportament dels líders d'opinió o d'imatge sovint influeixen en el nostre comportament, i especialment en els dels més joves. Un bon comportament protagonitzat per un líder es converteix ràpidament en un comportament de prestigi.

Aquests són només alguns exemples il·lustradors dels mecanismes que ha seguit la pluja d'idees del taller, tot i que n'hi ha hagut molts d'altres.

100 idees per a tots els àmbits

En aquest apartat es presenten les idees sorgides durant el taller. N'hi ha hagut de tota mena, i els presentem per àmbits temàtics relacionats. Les idees estan apuntades, però sense desenvolupar, atès que aquesta no era la finalitat del taller. Els àmbits temàtics són els següents:

Àmbit educatiu formal

1. Promoure l'ús de carmanyoles per als més petits a les escoles.
2. Promoure l'ús del Boc & Roll a les escoles.
3. Organitzar una Jornada sense paper a l'escola: comptar quan paper s'estalvia entre un dia normal i un dia sense paper o amb el mínim paper.
4. Fer visites a l'abocador de residus amb estudiant de primària i secundària.
5. Tallers de manualitats amb residus per a nens/es de 0 a 3 anys.
6. Espais de socialització de llibres a l'escola o l'institut.
7. Jornada d'intercanvis de llibres per Sant Jordi.
8. Crear maletes pedagògiques amb recursos sobre prevenció de residus.
9. Fer tallers de compostatge a l'escola.
10. Projectar el documental [Comprar – llençar – comprar](#) o altres films sobre el tema a l'institut
11. Treballar la prevenció, la recuperació i la reutilització en els Cicles Tècnics Formatius: atès que generen residus concrets aprofitables: ferralla, fusta...
12. Buidar totes les papereres de l'institut i l'endemà no fer-les servir i apilar tots els residus en un punt per veure l'efecte, avaluar quantitat i característiques.
13. Fer servir el còmic com a eina de sensibilització. Organitzar un concurs escolar (Són bojos, aquests ambientalistes!)
14. Mercats de joguines a les escoles

Àmbit educatiu no formal

15. Concurs de dibuixos per escollir la imatge del got reutilitzable de la Festa Major.

Àmbit de les emocions

16. Crear un arbre on les fulles siguin bosses de plàstic i instal·lar-lo com a escultura o organitzar-hi una actuació de carrer.
17. Netejar els residus generats després d'un concert de la Festa Major amb els veïns del poble o amb els propis participants al concert.
18. Actuació als mercats municipals: per exemple, una performance de dansa.
19. Dues noies disfressades de súperheroi passejant pels carrers comercials o el mercat.
20. Posar mobles al mig del carrer fets amb materials reaprofitats: butaques a partir de palets, mobles de cartró reciclat, fets també en tallers locals..
21. Tot de gent pel carrer amb bosses al cap.
22. Un grup de gent llençant i jugant amb bosses d'anar a comprar de grans magatzems a carrers o centres comercials en rebaixes.
23. Actors disfressats pel carrer de compreses, tampons... etc.
24. Concerts
25. Realitzar un flashmob, stop-motion o lipdub al municipi.

Àmbit social

26. Sessions públiques de vídeo fòrum
27. Vincular entitats culturals locals perquè facin actuacions al carrer amb missatge: Grup de dansa, Escola d'art municipal, Grup de teatre, Coral...
28. Visites informatives casa per casa. També es pot aprofitar per fer enquestes d'hàbits i donar consells sobre com millorar.
29. Mercats d'intercanvi
30. Punt d'informació sobre residus.

31. Taller de reciclatge a la cuina.
32. Taller d'elaboració de sabó a partir de l'oli de cuina. El podria realitzar una persona gran del poble i explicar-ho de forma més propera.
33. Aprofitar l'existència de "manetes" locals per organitzar activitats amb aquestes persones de reparació.
34. En aplecs populars donar gots reutilitzables, promoure el consum d'aigua de font, ús de botes i cànirs.
35. Recerca de possibilitats de col·laboracions o convenis entre donants d'aliments sobrers (restaurants, fast foods, etc) i receptors, com ara hospitals, bancs centralitzats d'aliments, etc.)
36. Editar catàlegs locals de regals immaterials
37. Editar catàlegs de comerços locals on es poden adquirir regals immaterials.
38. Editar un catàleg d'idees per fer regals sense diners (com ara treballs manuals, etc.)
39. Catàleg de serveis immaterials (tipus Banc d'hores): serveis de reparació, cangurs, cura d'avis, companyia, etc.
40. Publicitat a la roba
41. Campanyes per reduir els embalatges de Nadal
42. Programes de deixalleria oberta (+ campanyes informatives per a la regulació)
43. Realitzar més plans de prevenció municipals
44. Campanyes de bosses als comerços – sorteig/distribució de cabassos
45. Malbaratament alimentari (performance)
46. Utilitzar imatges de famosos (fins i tot, o especialment, locals) per donar missatges publicitaris associats a la prevenció.

Àmbit econòmic

47. Realitzar unes jornades d'intercanvi d'experiències entre generadors singulars de residus del municipi: escoles, hospitals, gestors d'equipaments,...

Àmbit institucional

48. Formació al personal municipal sobre prevenció de residus: tècnics, administratius, conserges, brigades...
49. Comptar quan de paper es genera a l'ajuntament en un any i posar una pila de caixes equivalent a l'entrada o en una sala gran durant la Setmana de prevenció.

Mitjans de comunicació – Mass media

50. Tenir presència als grans mitjans de comunicació
51. Utilitzar famosos per a les campanyes
52. Aparèixer en una sèrie de TV3: la imatge de la campanya o el concepte o debat que hi ha al carrer.
53. Tenir presència en grans esdeveniments esportius, de masses, fires...
54. Concurs-Premi de fotografies "Fotodenúncia" sobre residus.

Eines 2.0 i Xarxes socials

55. Web on explicar com es fan les activitats i que ho expliquin els propis creadors i usuaris: per exemple, "La iaia ens explica com fer sabó a partir d'oli."
56. Incloure codis QR amb missatges encriptats en les campanyes o programes de sensibilització. Permeten generar emocions associades en incorporar el factor sorpresa.

Actuacions vinculades a residus concrets

57. Sistema de recuperació i reparació de bicicletes a través de les Deixalleries. (P.ex. www.biciclot.net)
58. Taller de reutilització de roba i costura.
59. Taller de tunejar roba "Desigual low-cost".
60. Taller "Tuneja la teva bossa de mà".

61. Taller de vermicompostatge
62. Taller de compostatge domèstic. El podrien fer els propis compostaires veïns amb experiència per engrescar nous compostaires.
63. Promoure i difondre descomptes a la taxa d'escombraries per fer compostatge casolà.
64. Taller de reparació de calçat.
65. Mercat d'intercanvi de sabates
66. Reciclatge/reparació de roba
67. Promoure l'hort a casa.
68. Taller de reutilització de bolquers de roba, vinculats a temes de puericultura.
69. Promoure actuacions que vinculin la prevenció de residus i el malbaratament alimentari amb conceptes com: menjar sa, de temporada, km.0, slow food, cooperatives de consum, cistelles de l'hort.
70. Taller de construcció de butaques a partir de palets, mobles a partir de residus.
71. Aprofitament de pneumàtics per fer artesanía, testos.
72. Reaprofitament de banderoles per fer bosses de mà.
73. Taller de tast d'aigua. Promoure el consum d'aigua de l'aixeta (alerta si hi ha hagut episodis locals de problemes de qualitat en l'abastament d'aigua).
74. Reaprofitament de roba: durant una setmana s'acumula roba que es pesa i s'exposa posteriorment per vendre o fer mercat d'intercanvi i s'avalua quants quilos s'han reaprofitat.
75. Com actuem amb els residus d'aparells elèctrics i electrònics?
76. Taller de construcció de joies a partir de residus metàl·lics.
77. Bosses amb missatges publicitaris sobre prevenció
78. Utilització de roba vella per a la confecció de disfresses per carnaval o per festes de barri.
79. Organitzar activitats de teatre amb roba vella.
80. Taller de joieria amb càpsules de cafè
81. Taller de reparació de joguines
82. Fer pessebres amb materials dels residus

Conceptes

En aquest apartat es presenten algunes idees conceptuals aplicables a actuacions diverses que han anat apareixent al llarg del taller.

83. Aprofitar les coses de casa, els recursos locals per adaptar els missatges de forma més propera.
84. Implicar tota la població en un projecte: [l'exemple de Poubellec'h](#).
85. Promoure campanyes d'street-marketing: el missatge es dona a conèixer en espais públics (carrer, centres comercials...), per incrementar-ne l'impacte.
86. Transversalitat.
87. Compte amb la saturació de missatges.
88. Treballar tots per un mateix objectiu i concentrar activitats: és positiu tenir moments com la Setmana en aquest sentit.
89. Les campanyes de reciclatge tapen a les de prevenció.
90. Ús de Creative Commons a les campanyes per poder compartir-les després amb altres municipis.
91. Allargar la vida de les exposicions sobre temes de medi ambient.
92. Cal encaixar moltes peces per ser coherent.
93. Resistència a les modes (resistència gal·la)
94. Promoure l'ecoedició dels materials.
95. Recolzar-nos en personatges clau del poble. Ells t'ajuden si tu els ajudes.
96. Formular -i reformular- els missatges en sentit positiu.
97. Incrementar el sentit de la corresponsabilitat.

Treballar en Xarxa

98. Crear un recull o Guia de recursos sobre exposicions, campanyes, materials educatius disponibles.
99. Crear un catàleg o mercat d'intercanvi entre municipis de materials de campanyes, imatges de campanya, o recursos.
100. Web on explicar com es fan les activitats i ho expliquin els propis creadors usuaris: ex. La iaia ens explica com fer sabó a partir d'oli.

annex: els participants

	Nom	Cognoms	Entitat
1	JAVIER	AINCHIL LAVIN	FCC Construcción
2	Rosa Maria	Alentorn Farre	Ajuntament de Santa Maria de Palautordera
3	Milagros	Amrein Tranche	Diputació de Barcelona
4	Maura	Aragay Sastre	Ajuntament de Sant Cugat del Vallès
5	Anna	Arcalís Planas	Ajuntament de Corbera de Llobregat
6	Crisitna	Ballonga Serra	Mancomunitat Intermunicipal del Cardener
7	Marta	Beltran Domingo	Fundació per a la Prevenció de Residus i el Consum Responsable
8	Jordi	Boadas i Mir	Ajuntament de Vic
9	Eloi	Burriel Aumedes	Ajuntament de Granollers
10	Mar	Campanero Sala	Ajuntament de Barcelona
11	Inma	Casajoana	
12	JUANMA	CASTEJON VAZQUEZ	Ajuntament d'Esplugues de Llobregat
13	Bibiana	Catalan	Ajuntament de Castellbisbal
14	Antonio	Cenea	Diputació de Barcelona
15	Enric	Coll	Diputació de Barcelona
16	Assela	Coll Bosch	Ajuntament de Sant Adrià de Besòs
17	Encarna	de Vicente Granado	Consorti per a la Gestió dels Residus del Vallès Oriental
18	Elisabet	Diaz Ramos	Ajuntament de Sabadell
19	Patricia	Fernandez Arconada	UB
20	Xavier	Folqué Montaña	FEM Natura
21	Núria	Gabernet	Diputació de Barcelona
22	ALBERT	GALAN PINEDA	AJUNTAMENT DE MATARÓ
23	Marisol	Garcia Beyeto	Ajuntament de Santa Maria de Palautordera
24	RICARD	GARRIDO RUIZ	AJUNTAMENT DE SABADELL
25	Berta	Gener Viñas	Aula Ambiental de la Sagrada Família (Districte de l'Eixample de Barcelona)
26	Alícia	Grima Guixé	Agència Ecologia Urbana de Barcelona
27	Leticia	Gutiérrez	Ajuntament de Rubí
28	Mónica	Haas	
29	Joaquim	Hernández Núñez	Consorti del Parc Natural de la Serra de Collserola
30	ROSER	HUARTE PRATS	JOSE MESTRE S.A.
31	Francesc	Juan Roca	Ajuntament de Tarragona
32	Idoia	Juanto Beneria	FEM Natura
33	Olga	Llobet	Ajuntament de Tiana
34	ENRIC	LÓPEZ DE MANRESA	AJUNTAMENT DE BADALONA
35	Gonçal	Luna	Diputació de Barcelona
36	Toni	Martínez	Ajuntament de l'Hospitalet de Llobregat
37	TERESA	MARTINEZ BARCHINO	Ajuntament Santa Perpètua de Mogoda
38	Isabel	Martinez Soriano	Ajuntament de Torrelles de Llobregat
39	SANDRA	MARTINEZ VAZQUEZ	AJUNTAMENT DE CASTELLDEFELS
40	Susanna	Méndez	La Vola

41	Mercè	Molist Ferrer	Universitat Autònoma de Barcelona
42	MARIA DOLORS	MORENO GIRALDOS	AJUNTAMENT SANT JUST DESVERN
43	SILVIA	MUÑOZ PICAZO	AJUNTAMENT DE REUS
44	Eva	Navarrete	Ajuntament de Castelldefels
45	Gustavo	Noletto Bertolino	Universitat de Barcelona
46	Mireia	Padrós	Agència de Residus de Catalunya
47	Oriol	Pareta	Ajuntament de Sant Cugat Sesgarrigues
48	Laia	Peidro Llobet	Ajuntament Torrelles de Llobregat
49	salvador	Pérez Riera	Ajuntament de Terrassa
50	Glòria	Pladellorens Camps	Parc Científic de Barcelona
51	Mireya	Plaza Plaza	Ajuntament de Cornellà de Llobregat
52	Inma	Pruna	Diputació de Barcelona
53	NURIA	RAMOS GIL	TREBOL CONSULTING
54	Conxi	Ramos Rosales	Ajuntament d'Argentona
55	Susanna	Ribera Planas	Ajuntament de Navàs
56	Mercè	Rius	Diputació de Barcelona
57	DAMIAN	SANCHEZ GOMEZ	Ajuntament d'Esplugues de Llob.
58	NURIA	SANCHEZ MESA	Ajuntament de Vilanova del Vallès
59	Vanessa	Sancho	Ajuntament de Sant Boi de Llobregat
60	SILVIA	SANTANA RODRIGUEZ	AJUNTAMENT DE PARETS DEL VALLÈS
61	Nieves	Sanz	Ajuntament d'Arenys de Mar
62	MARIAN	SARDÀ RICO	AJUNTAMENT DE CASTELLDEFELS
63	Jordi	Serracanta Espinalt	Ajuntament de Manresa
64	Pere	Serrasolses i Domènec	Biciclot sccl
65	Laura	Taberner Martinez	METALOGENIA, S.A.
66	Albert	Torras	Àrea Metropolitana de Barcelona
67	Ernest	Traveria Roquer	Ajuntament de Sant Celoni
68	Juan David	Uribe Saavedra	ideodisenio.com
69	Virgínia	Vallvé Cádiz	Ajuntament de Cornellà
70	Alfred	Vara	Agència de Residus de Catalunya
71	Montserrat	VENTURA COT	AJUNTAMENT DE MONTGAT
72	Conxita	Vicaria	Diputació de Barcelona
73	Nati	Yesares Domínguez	SOLIDANÇA TREBALL EI, SL
74	Joan Carles	Zurita Amigo	Ajuntament de Cervelló

Document editat en el marc de la
Setmana Europea de la Prevenció de Residus

xarxa
de ciutats i pobles cap a la
sostenibilitat

Secretaria tècnica

Diputació de Barcelona · Àrea de Territori i Sostenibilitat
Recinte de l'Escola Industrial · Edifici del Rellotge 2a planta
Comte d'Urgell 187 · 08036 Barcelona
934 022 493 · xarxasost@diba.cat · www.diba.cat/xarxasost